

RUS verksamhetsplan 2025

Verksamhetsplanen är behandlad och godkänd av RUS styrgrupp 2025-02-05 och slutligt fastställd i länsrådsutskott för miljö och energi genom kontaktlänsråd för miljömålen. Dialog i framtagandet har skett med länsstyrelsernas miljömålschefer. Verksamhetsplanen biläggs ansökan till Naturvårdsverket för RUS verksamhet 2025.

Foto: Mostphotos

RUS – REGIONAL UTVECKLING &
SAMVERKAN I MILJÖMÅLSSYSTEMET

Länsstyrelserna

Om RUS

RUS (Regional Utveckling och samverkan i miljömålssystemet) är länsstyrelsernas samverkansorgan för det regionala miljömålsarbetet och länsstyrelseinstruktionens 6 § som beskriver miljömålsuppdraget.

Verksamheten avser såväl miljömålsuppföljning som stöd i åtgärdsarbetet för att nå miljömålen och förankras i länsrådsutskott miljö och energi och kontaktlänsråd miljö. I styrgruppen ingår berörda länsstyrelseverksamheter genom chefsnätverken för miljö, samhällsbyggnad, kulturmiljö, hållbar tillväxt, lantbruk/landsbygd samt miljömålsuppdragets chefer, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket (adj.) och SKR (adj.). I arbetsgruppen deltar cirka 10 personer anställda vid olika länsstyrelser och Skogsstyrelsen. Löpande dialog sker med Naturvårdsverket utifrån deras samordningsansvar i miljömålssystemet.

RUS har många målgrupper, där länsstyrelsernas miljömålssamordnare är särskilt viktiga. RUS bidrar till tvärssektoriell samverkan. RUS är regional kontaktyta i miljömålssystemet och till nationella nivån.

För mer information se RUS webbplats, www.rus.se.

Vision, mål och budskap

RUS vision: *"Miljömålen är uppnådda genom samverkan och effektiva insatser som förverkligar Agenda 2030."* RUS ska utifrån denna vision medverka till en tydligare uppföljning av miljömålen och bidra till att åtgärdsarbetet intensifieras, beskrivs och följs upp. RUS ska också förstärka och tydliggöra länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå i arbetet med miljömålen. Till visionen följer mål. Treårsmål fanns 2019-2021, 2022-2024. För 2025 sätts mål för 1 år med samma struktur/innehåll. Översyn av RUS 2025 ska resultera i mer omarbetade mål 2026.

Budskapen om hur vi stärker miljömålsarbetet som presenterats 2024 är viktiga för arbetet framåt och ska genomsyra RUS verksamhet. Dessa är:

1. Använd miljömålen i arbetet för miljö och hållbar utveckling
2. Stärk den interna dialogen och arbeta tvärssektoriellt
3. Identifiera och utgå ifrån drivkrafter och synergier
4. Använd miljömålsuppföljningen mer och utveckla spridningen av den
5. Arbeta med åtgärdsprogram som ett viktigt styrdokument på länsnivå
6. Utveckla regional och lokal samverkan
7. Nyttja det stöd som RUS ger via projekt och kunskapshöjande insatser

Om verksamhetsplanen

Verksamhetsplanen för RUS är indelad i följande områden:

- Miljömålsuppföljning
- Stöd i åtgärdsarbetet
- Kommunikation och organisation
- Budget

Varje område följs av aktiviteter och mål för 2025. Aktiviteterna är såväl löpande uppgifter som utvecklingsinsatser. Det framgår vilka som är prioriterade, utifall omprioriteringar behöver göras under året. I **bilaga** beskrivs varje aktivitet, inkl. resurssättning, samverkansparter och leveranser. För större insatser tas egna projektplaner fram. För en del aktiviteter finns särskilda styrgrupper. I bilagan finns också målen för varje område, som följs upp i slutet av året.

Aktiviteter och prioriteringar 2025

Miljömålsuppföljning

- Medverkan i fördjupad utvärdering av miljömålen (FU27), PRIO
- Fortsatt översyn och utveckling av regional miljömålsuppföljning, PRIO
- Löpande miljömålsuppföljning - regional kontaktyta, samordning, stöd, PRIO
- Indikatorutveckling
- Miljöövervakning
- Förvaltning och samverkan miljödata och informationsförsörjning

Stöd i åtgärdsarbetet

Fokus miljömålsuppdraget enligt länsstyrelseinstruktionen 6 §:

- Stöd till miljömålssamordningen och andra berörda, PRIO
 - Webbinarieserie erfarenhetsutbyte om åtgärdsprogram och att verka för miljömålen samt miljömålsfrukostmöten
 - Webbinarieserie och kurser i förändringsledning
 - Samhällsekonomisk analys och åtgärders effekter
 - Synergier och målkonflikter
 - Miljömålen integrering i våra verksamheter
 - Vägledning var finns pengarna
 - Kommunicera och förmedla kärnan i redan framtagna vägledningar

- Stöd till kommunernas miljömålsarbete
- Åtgärdswebb för miljömålen, förvaltning och förstudie 2.0 PRIO
- Strategisk samhällsplanering
- Miljömål i regional tillväxt och näringsliv

Miljömålen i andra sakområden och tvärsektorielt arbete:

- Miljömålsrådet, samordning och medverkan, PRIO
- Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning, PRIO
- Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion, PRIO
- Länstransportplanering
- Kulturmiljö
- Grön infrastruktur, ekosystemtjänster och skog
- Landsbygd, lantbruk och livsmedelsstrategier
- Hälsofrämjande processer som drivkraft för miljömål och hållbar utveckling
- Robusthet, resiliens och beredskap

Övrigt:

- Kunskapsförmedling, löpande dialog och medverkan
- Miljömålsdagarna

Kommunikation och organisation

- Nobelmötet, PRIO
- Länsstyrelse- och myndighetsdialog, PRIO
- RUS styr- och arbetsgrupp samt administration miljömålsmedel PRIO
- Kommunikationsarbete, PRIO
- Översyn av hur RUS stöd till det regionala miljömålsarbetet kan stärkas framåt, PRIO

Budget

Löner, resor m.m. RUS	3 800 000 kr
Arrangemang	200 000 kr
Projekt/insatser, övrigt	500 000 kr
Summa:	4 500 000 kr

BILAGA

Detaljerad verksamhetsplan för RUS 2025

Miljömålsuppföljning

Mål 2025

- Länsstyrelserna och RUS bidrar till fördjupad utvärdering av miljömålen 2027. Regional årlig uppföljning är ändamålsenlig och effektiv utifrån syftet att ge underlag till nationell årlig uppföljning och fördjupad utvärdering samt ge kunskap regionalt och lokalt. RUS stöd fungerar väl och RUS sammanställningar kommer till nytta.
- RUS bidrar till samordning och som kontaktyta i indikatorarbetet. Miljömålsindikatorerna är till nytta för den regionala och lokala nivån. Lokala nivån förvaltas på Kolada. RUS bidrar till utveckling där det är möjligt och prioriterat.
- RUS bidrar i arbete med miljöinformationsförsörjning och dess kopplingar till miljömålsarbetet.
- Åtgärders effekter är mer utvecklade på den regionala nivån till nytta för åtgärdsarbete, uppföljning och utvärdering. RUS bidrar till detta.
- Miljöövervakningen och dess resultat används mer för miljömålsuppföljningen och RUS bidrar till detta.
- Uppföljning och kommunikation av miljömålen och de globala målen för hållbar utveckling är bättre samordnade och RUS bidrar till detta.

Aktiviteter 2025

Summa resurssättning uppföljning: RUS arbetstid 232 dagar.

Behov av redovisade pengar: Ja, se budget.

Miljömålsuppföljning

Medverkan i fördjupad utvärdering av miljömålen (FU27), PRIO

Under 2025–2026 kommer arbetet med nästa fördjupade utvärdering att vara Naturvårdsverkets främsta prioritering i miljömålsarbetet. RUS ska aktivt medverka och bidra i detta arbete. Här ingår att samordna alla länsstyrelsernas bidrag samt förmedla regionala och lokala perspektiv. Regional årlig uppföljning 2025 och RUS sammanställningar utifrån denna blir underlag till FU27, se aktiviteter nedan.

Resurssättning: RUS arbetstid 39 dagar. Behov av redovisade pengar: Nej.

Fortsatt översyn och utveckling av regional miljömålsuppföljning, PRIO

I samråd och dialog med länsstyrelserna, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, nationella målmyndigheter och SKR fortsätta påbörjat arbete med att se över och utveckla regional årlig uppföljning av miljömålen (RÅU) och vid behov annat inom miljömålsuppföljningen utifrån syftet att vara underlag till nationella nivå samt regionalt kunskapsunderlag. Ta fram anvisningar för RÅU 2025, som också blir underlag till FU27.

Resurssättning: RUS arbetstid 20 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Löpande miljömålsuppföljning – regional kontaktyta, samordning, stöd, PRIO

Samordna indikatoruppdateringar vår och höst samt regional årlig uppföljning av miljömålen (RÅU) i dialog och samverkan med Naturvårdsverket, länsstyrelserna, Skogsstyrelsen, nationella målmyndigheter och andra berörda. För indikatorerna ta fram dataunderlag och malltexter, lägga upp i systemet och granska länens texter. För RÅU förmedla anvisningar och skrivmall, ordna målvisa Skypemöten, sammanställa och analysera länens uppföljning, publicera på RUS webbplats och ta fram kommunikationsmaterial. Medverka i Naturvårdsverkets grupper i miljöarbete. Vid behov bistå i de delar av sverigemiljömål.se som har betydelse för regionala och lokala nivå.

Resurssättning: RUS arbetstid 105 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Indikatorutveckling

Bidra till mer regional och lokal redovisning av miljömålsindikatorer där det är möjligt och prioriterat. Uppdatera RUS sammanställning över fler indikatorer som kan redovisas regionalt/lokalt. Bidra i utvecklingsarbete som nationella målmyndigheter bedriver när det efterfrågas, liksom kategorin fler indikatorer i miljöarbetet på Sverigemiljömål.se om denna realiserar (nu pausad). Fortsätta samarbetet med RKA om lokala indikatorer/nyckeltal för miljö och klimat på Kolada. Följa arbete med indikatorer inom andra målområden av intresse för miljömålen, inkl. Agenda 2030.

Resurssättning: RUS arbetstid 19 dagar. Behov av reda pengar: Eventuellt.

Miljöövervakning

Bidra till att miljöövervakning används för miljömålsuppföljningen och till samordning och dialog mellan miljöövervakning och miljömålsuppdraget. Ha dialog med Naturvårdsverket, HaV och länsstyrelsernas operativa chefsgrupp för miljöövervakning. Medverka vid miljöövervakningsdagarna under hösten. Särskilt arbeta vidare utifrån det RUS-projekt som avslutades 2023 och som inbegriper en analysrapport med sex slutsatser. Under våren slutföra arbetet med aktivitetsplan för hur detta arbete ska bedrivas löpande framåt och påbörja genomförandet.

Resurssättning: RUS arbetstid 34 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Förvaltning och samverkan miljödata och informationsförsörjning

- Medverka i länsstyrelsernas förvaltning av IT- och verksamhetsstöd och objekt Vatten och Miljömål, dess styrgrupp samt relevanta applikationsråd. Delta i objektfamiljgruppen miljö.
- Delta i förvaltning av Åtgärdswebb för miljömålen, se egen aktivitet.
- Nationella emissionsdatabasen på SMHI:s luftwebb. Delta i användarråd och förvaltning, som innebär granskning av levererade utsläppsdata från SMED, uppdatering av manualer och texter på luftdatabasens hemsida och löpande kontakter med NV och SMHI.
- På RUS webbplats presentera statistik för fordon, körsträckor och bränsleförbrukning på kommunnivå.
- Om så efterfrågas medverka i Energimyndighetens användarråd för lokal och regional energistatistik. Medverka i SEI:s referensgrupp för konsumtionskompassen.
- Stödja arbetet med Räkna q! (för kärnindikatorn Skyddad bebyggelse) och förvalta nytt webbgis för detta. Se också aktivitet kulturmiljö.
- I enlighet med riktlinjer för miljömålsmedlen beakta att avsätta vissa resurser för att stödja och utveckla anpassningar av systemen samt samverka för informationsförsörjning för miljömålsuppföljningen.

Resurssättning: RUS arbetstid 15 dagar. Behov av reda pengar: Eventuellt.

Stöd i åtgärdsarbetet

Mål 2025

- RUS synliggör regionala och lokala nivåns betydelse för miljö- och hållbarhetsarbetet samt till tvär- och helhetsperspektiv. RUS tar sig an frågor som ingen annan tar om hand och stimulerar samverkan.
- Miljömålen används och kommuniceras regionalt och lokalt samt anpassas där så är möjligt och ändamålsenligt. RUS bidrar till detta och till att kopplingen till de globala hållbarhetsmålen blir begriplig.
- Miljömålen är integrerade i länsstyrelsernas och Skogsstyrelsens verksamhet och RUS bidrar till detta.
- De regionala åtgärdsprogrammen är centrala styrdokument för arbetet och bidrar till samverkan i länen. RUS vägledning används. Åtgärdswebben används och förstudien för Åtgärdswebb 2.0 visar hur ett nytt stöd kan ersätta det gamla efter 2026.
- Länsstyrelserna lär av varandra och samarbetar kring metoder. RUS bidrar till detta och till förändringsledningskompetens.
- RUS och länsstyrelserna arbetar med de globala hållbarhetsmålen och genomförandet av Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning.
- Länsstyrelserna och RUS bidrar till arbetet i Miljömålsrådet och med lokala och regionala perspektiv i detta arbete.

Aktiviteter 2025

Summa resurssättning stöd i åtgärdsarbetet: RUS arbetstid 333 dagar.
Behov av reda pengar: Ja, se budget.

Fokus miljömålssuppdraget enligt länsstyrelseinstruktionen 6 §:

Stöd till miljömålssamordningen och andra berörda, PRIO

- Fortsätta webinarieriet om åtgärdsprogram och att verka för miljömålen med 5-6 tillfällen under året, däribland med tema kommunikation och internt arbete. Vidare fortsätta mötesformen miljömålsfruktost, erfarenhetsmöten med öppen agenda, varje månad under våren. Sedan utvärdera mötesformen och om den bedöms bra fortsätta under hösten.
- Fortsätta webinarieriet med inspiration från förändringsledning i våra främjandeuppdrag tillsammans med LEKS, 3-4 tillfällen under året (särskild projektplan). Samarbete med Vinnova kommer ske i detta arbete. Utöver webinarieriet ev. fördjupningar för olika verksamheter. Tillsammans med LEKS handla upp och genomföra nya förändringsledningskurser, för framför allt energi och klimat, men dit miljömålssamordnare som ej gått sådan kurs också inbjuds

(särskild projektplan). Uppdatera den rapport som använts i förändringsledningskurserna, *Miljöprocessen – ett förändringsarbete*.

- Sprida och kommunicera under 2024 framtagna vägledningar i samhällsekonomisk analys och åtgärders effekter.
- Sprida och kommunicera under 2024 framtagna vägledning om synergier. Under våren avsluta och förmedla sammanställning av genomförda arbeten om målkonflikter och synergier.
- Under våren slutföra vägledning för integrering av miljömål i länsstyrelsernas verksamheter. Fortsatt erfarenhetsutbyte kring detta.
- Ta fram vägledning på temat "Var finns pengarna?" genom uppdatering av tidigare vägledning, men i nytt format.
- Kommunicera och förmedla kärnan i redan framtagna vägledningar.

Resurssättning: RUS arbetstid 52 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Stöd till kommunernas miljömålsarbete

- Ha dialog och samverkan med SKR om miljömålsarbetet och RUS stöd till kommunerna.
- Fortsätta ordna två möten i RUS kommunreferensgrupp och två temamöten i RUS kommunnätverk för kommuner och länsstyrelser. Referensgruppen ger till förslag på teman för nätverksmötena. Syfte med mötena är också att få del av kommunerna behov och önskemål på länsstyrelserna. SKR inbjuds att delta vid mötena.
- Fortsätta uppmärksamma RUS vägledning till stöd för lokalt arbete med miljömålen och Agenda 2030 från 2020/2021, som fortfarande bedöms vara gångbar och ett bra underlag.
- Genomföra andra insatser vid behov. I verksamhetsplanen finns andra aktiviteter där stöd till kommuner är en del.

Resurssättning: RUS arbetstid 14 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Åtgärdswebb för miljömålen, förvaltning och förstudie 2.0, PRIO

Inom ramen för den länsstyrelsegemensamma förvaltningen (inom objekt Vatten och miljömål och med stöd av förvaltningsledare, två objektspecialister och ett applikationsråd där RUS ingår) och fastställd förvaltningsplan bidra till förvaltningen av detta IT-system för planering och uppföljning av regionala åtgärdsprogram för miljömålen. Under 2024 gavs beskedet att Åtgärdswebb inte kommer kunna finnas kvar efter utgången av 2026.

Under 2025 delta i och bidra ekonomiskt till förstudie inför Åtgärdswebb 2.0. Särskild projektplan för detta, dess sammanfattning: "Syftet med förstudien är att kartlägga behov och förutsättningar för ett länsstyrelsegemensamt IT-stöd som kan hantera miljömålsprogram och

uppföljning av dessa, i detta dokument kallat Åtgärdswebben 2.0, som ersättning för nuvarande Åtgärdswebb från och med 1 januari 2027. Involverade roller är objektspecialister för Åtgärdswebben, förvaltningsledare verksamhet och förvaltningsledare IT samt affärsanalytiker och IT-arkitekt.”

Resurssättning: RUS arbetstid 10 dagar. Behov av reda pengar: Ja, se budget. Förvaltningen av Åtgärdswebb finansieras av andra medel.

Strategisk samhällsplanering

- Fortsätta påminna om och sprida vägledningen hållbar strategisk samhällsplanering som bidrar till miljö-, klimat- och energimålen från 2023. På andra sätt bidra till miljömål i samhällsplaneringen och miljömålssamordnares kunskap och involvering. Medverkan i Miljömålsrådets ramverk för nationell planering fortsätter. Ha dialog med länsstyrelsernas chefsnätverk för samhällsbyggnad.
- Samverkansplattformen *Svensk modell för hållbar urban utveckling* fortsätter, där RUS deltar, är del av regionalfondsprogrammet. Även kopplat till Rådet för hållbara städer och Viable Cities. Syftet är en myndighetsgemensam plattform för samverkan och erfarenhetsutbyte samt att erbjuda stödmottagande aktörer (främst kommuner) kunskaps- och processtöd. Resultatet ska också spridas till alla kommuner och regioner. ERUF-programmet har sju tematiska områden som ska stärkas i kommuner/regioner: forskning och innovation, digitalisering, hållbart näringsliv, energieffektivisering, klimatanpassning, cirkulär ekonomi och hållbar mobilitet. RUS, samhällsbyggnadsnätverket och LEKS samordnar länsstyrelsernas medverkan. De bildar projektledning, där RUS står för 10 %, och en operativ styrgrupp. 14 länsstyrelser deltar som kontaktpersoner till de strategier som går vidare i programmet. Dessa samlas regelbundet. Projektet bidrar till samverkan med nationella myndigheter.

Resurssättning: RUS arbetstid 28 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Miljömål i regional tillväxt och näringsliv

- Ha dialog med NHT21 (chefs nätverket för hållbar tillväxt) om miljömålsarbetet. Identifiera vad RUS kan göra mer för miljömålen inom regional tillväxt/utveckling, näringsliv/företag och grön omställning, även kopplat till uppdrag inom NHT21:s område. Ta i beaktande RUS tidigare vägledningar för näringslivet och myndighetsverkets GD-forum Agenda 2030:s nätverksträff 2024 på näringslivstema. Detta kopplar också till andra aktiviteter, däribland Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning.
- Delta i referensgruppen till Tillväxtverkets uppdrag miljödriven näringslivsutveckling med cirkulär ekonomi. Bidra och sprida information om detta.

Resurssättning: RUS arbetstid 8 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Miljömålen i andra sakområden och tvärsektorielt arbete:

Miljömålsrådet, samordning och medverkan, PRIO

På uppdrag av länsstyrelsernas representant i Miljömålsrådet (en landshövding) och kontaktlänsråd miljömål samordna länsstyrelsernas medverkan i Miljömålsrådet enligt fastlagd beredningsprocess och vara kontaktperson till rådet. Bidra med personresurser i de fem programområden Miljömålsrådet bedriver huvuddelen av arbetet 2022-2026 och där länsstyrelserna deltar i samtliga. Dessa är: Ramverk för nationell planering, Samverkan för ett hållbart livsmedelssystem, Hälsa som drivkraft för miljömålen och hållbar utveckling, Cirkularitet i klimatomställningens materialflöden och Kolinlagring och biologisk mångfald i landbaserade ekosystem. Därtill driva arbetet med den fristående samverkansåtgärden Funktionell grön infrastruktur. Bidra till nyttiggörandet och kommunikation av arbetets resultat med berörda chefsnätverk, miljömålssamordnare och andra.

Resurssättning: RUS arbetstid 67 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning, PRIO

För länsstyrelsernas miljöverksamhet, tillsammans med företrädare för andra verksamheter, bidra i det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning där företrädare för RUS är en av två sammankallande och RUS står för kommunikatörsresurs. Bedriva arbetet enligt dokument *styrning och handlingsplan 2025*, resultatet av det omtag som gjordes 2024. Det särskilda RB-uppdrag länsstyrelserna haft finns inte kvar 2025, men behovet att arbeta med dessa frågor kvarstår. Handlingsplanen omfattar 10 insatser, internt med fokus på erfarenhetsutbyte och lärande i samhällsutmaningar (beredskap, grön omställning, regional tillväxt/utveckling och brottsförebyggande eller annat tema inom social hållbarhet) och frågor om HUR vi arbetar samt externt fortsatt medverkan i myndighetsnätverket GD-forum Agenda 2030 (länsstyrelserna sammankallande åtminstone till nätverksträffen i april), andra kontakter och omvärldsbevakning. Organisation med styrgrupp, arbetsutskott, kontaktpersonnätverk och referensgrupp (med chefsnätverken) kvarstår.

Resurssättning: RUS arbetstid 33 dagar. Behov av reda pengar: Nej.
Samordningen finansieras även av länsstyrelsernas arbete med social hållbarhet.

Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion, PRIO

- Fortsätta ansvara för länsstyrelsegemensamt arbete med cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion. Föra ut regeringens politik och nationella uppdrag regionalt och lokalt, bland annat Naturvårdsverket, Upphandlingsmyndigheten, Avfall Sverige och Delegationen för cirkulär ekonomi. Omvärldsbevaka. Bedriva arbetet i dialog med berörda chefsnätverk och LEKS och förankra med kontaktlänsråd. Vid behov samordna svar från länsstyrelserna på remisser som relaterar till dessa frågor.
- Bidra till att synliggöra den regionala och lokala nivåns betydelse för hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi genom att stimulera till samverkan mellan länen, olika nivåer och aktörer.
- Regelbundna möten i RUS referensgrupp. Sprida kunskapshöjande material genom bl.a. RUS nyhetsbrev samt vid behov hålla samarbetsytan uppdaterad. Referensgruppen ska ge inspel till miljömålsdagarna och Nobelmötet.
- Planera och genomföra frukostwebbinarier kopplat till hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi, främst några veckor under hösten. Webbinarierna riktar sig till regionala och lokala aktörer, framför allt länsstyrelser, kommuner och regioner.
- Undersöka möjligheter att vidareutveckla och skriva nytt Miljösamverkan projekt cirkularitet i tillsyn och prövning
- Fortsätta medverka i Miljömålsrådets programområde Cirkulärt i klimatomställningens materialflöden.
- Vid behov delta i Fördjupad utvärdering av miljömålen i de fördjupningsområden som är kopplade till cirkulär ekonomi.
- Fortsätta delta i referensgruppen för SEI:s projekt Konsumtionskompassen 2.0.

Resursättning: RUS arbetstid 21 dagar. Behov av reda pengar: Ja, genom extra resurs 140 timmar.

Länstransportplanering

Tillsammans med LEKS, samhällsbyggnadsnätverket (inklusive infraplanerare) och NHT21 (chefs nätverket hållbar tillväxt) fortsätta kompetensutveckling för att en transportplanering som bidrar till ett mer transporteffektivt samhälle (särskild projektplan fastställs av RUS styrgrupp 5 februari). Under 2025 är att fortsätta höja och bibehålla länsstyrelsernas kompetens inom området och utveckla dialogen med länsplaneupprättarna för ett mer transporteffektivt samhälle. Processen för framtagande av ny nationell transportinfrastrukturplan och länstransportplaner kommer att vara i fokus. Skypemöten anordnas för länsstyrelserna om processen, forskningskunskap och remisstöd. Projektet fungerar fortsatt som länsstyrelsernas kontakt gentemot

Trafikverkets regeringsuppdrag om att samordna statliga myndigheters arbete med transportsektorns klimatomställning.

Resurssättning: RUS arbetstid 13 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

Kulturmiljö

Främja kulturmiljöperspektiv i miljömålsarbetet och vice versa genom:

- Löpande dialog och samverkan med chefsnätverket kulturmiljöforum och nationella myndigheter samt möten i RUS referensgrupp för kulturmiljöfrågor i miljömålsarbetet.
- Samverkan med Riksantikvarieämbetet, bland annat avseende uppföljning av hur klimathändelser och klimatförändringar påverkar förutsättningarna för kulturmiljöarbetet.
- Kulturmiljöperspektiv i miljömålsuppföljningen. Kulturmiljöstöd för den regionala uppföljningen av miljömålen och integrering av miljömålen i länsstyrelsernas kulturmiljöarbete. Arbetet inkluderar Regional årlig uppföljning och bidrag till RUS arbete med Fördjupad utvärdering.
- Räkna q. Främja de enskilda länens arbete med projektet Räkna q.
- Insatser för att lyfta landskapsperspektivet i miljömålsarbetet. Landskapsperspektivet berör många verksamhetsområden och ger förutsättningar för att integrera de tre hållbarhetsdimensionerna. Arbetet med landskapsperspektivet ska integreras i andra utvecklingsområden så som grön infrastruktur och beredskap.

Resurssättning: RUS arbetstid 15 dagar (se också tid under miljömålsuppföljning). Behov av reda pengar: Nej.

Grön infrastruktur, ekosystemtjänster och skog

Stärka de gröna miljömålen genom att:

- Fortsätta möten i RUS referensgrupp för gröna frågor. Ha dialog med miljönätverkets strategiska chefsgrupp för natur. Informera miljömålssamordnare och andra om dessa frågor.
- Ha dialog med Skogsstyrelsen om de uppdrag som rör miljömålsarbetet och Levande skogar.
- Samordna länsstyrelsernas medverkan i Miljömålsrådet, se egen punkt ovan.
- Fortsätta ha en aktiv omvärldsbevakning, särskilt kopplat till restaureringsförordningen och grön infrastruktur.
- Ha dialog med och bistå länsstyrelserna i att integrera landskapsperspektivet och grön infrastruktur i andra verksamheter, särskilt avseende kopplingar till miljömål och ekosystemtjänster samt hur arbetet med nationell handlingsplan kopplad till restaureringsförordningen kan bistås och kopplas till miljömålsarbetet. Utveckla

arbetet med landskapsperspektivet kopplat till kulturmiljö, beredskap och resiliens.

Resurssättning: RUS arbetstid 13 dagar (tid redovisas även under punkten Miljömålsrådet). Behov av reda pengar: Nej.

Landsbygd, lantbruk och livsmedelsstrategier

- Genomföra projektet Beredskap och hållbar livsmedelsproduktion tillsammans med LD21 (chefs nätverket för lantbruk/landsbygd) och LEKS (särskild projektplan). Detta har föregåtts av projekt om betesbaserad köttproduktion (2024), cirkulär ekonomi i växtodling (2023) och ett första övergripande där 10 prioriterade utmaningar länsstyrelserna kan arbeta vidare med identifierades. Det nya projektet omfattar två digitala kunskapsseminarier för länsstyrelsemedarbetare, framtagande av en slutrapport och spridning av dokumentation och resultat. Projektledning finns i Skåne, Halland och Kalmar. En egen styrgrupp finns.
- Dialog och samverkan med chefsnätverket LD21 (för landsbygd och lantbruk) och uppmärksamma frågor som berör miljömålen. Samverka inom Miljömålsrådets programområde samverkan för hållbart livsmedelssystem.

Resurssättning: RUS arbetstid 5 dagar. Behov av reda pengar: Ja, se budget.

Hälsofrämjande processer som drivkraft för miljömål och hållbar utveckling

- Medverka i Miljömålsrådets programområde Hälsa som drivkraft för miljömål och hållbar utveckling och dess delområden sociala konsekvensanalyser och data som drivkraft.
- Fortsätta använda RUS vägledning Ställ om för framgång med landmärkesmodellen. Tillämpningen utifrån temat *Jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård för ett hållbart samhälle* kommer att utvecklas vidare, eventuellt i samarbete med Socialstyrelsen och SKR. Vägledning som riktar sig till hälso- och sjukvården ligger fortsatt med i planeringen.
- Bredare lansera den webbplats som blev klar i slutet av 2022 (stallomforframgang.se), som bygger vidare på RUS fleråriga arbete. Fylla på webbplatsen.
- Bidra till dialog mellan länsstyrelsernas arbete med miljömål, folkhälsa, samhällsplanering och friluftsliv. Ha kvar referensgrupp för detta, som samtidigt är till för arbetet i Miljömålsrådet.

Resurssättning: RUS arbetstid 8 dagar. Tid även under aktivitet Miljömålsrådet. Behov av reda pengar: Ja, se budget (extra resurs regionläkare).

Robusthet, resiliens och beredskap

Fortsätta 2024 påbörjat arbete med att identifiera insatser i syfte att koppla miljömålen till aktuella frågor om robusthet, resiliens och beredskap samt totalförsvaret. Göra en enklare systemanalys för detta. Söka dialog med länsstyrelsernas verksamhet kring totalförsvaret och civil beredskap. Anknyter till verksamhet inom aktivitet Agenda 2030 – hållbar samhällsomställning.

Resurssättning: RUS arbetstid 12 dagar. Behov av redskap: Nej.

Övrigt:

Kunskapsförmedling, löpande dialog och medverkan

- Förmedla kunskap och stimulera erfarenhetsutbyte. Omvärldsbevaka inom områden av intresse för miljömålsarbetet. Följa och vid behov bidra i nationella uppdrag, bl.a. Miljömålsberedningen, Klimatpolitiska rådet och Formas miljöanalyser. Delta i Naturvårdsverkets samrådsgrupp för samhällsekonomisk analys. Ha dialog med aktörer inom staten, SKR, näringslivet, akademi med flera. Vid behov och efter beslut delta i sammanhang där RUS medverkan efterfrågas eller är relevant (utöver de som i övrigt ingår i verksamhetsplanen).
- Bistå Naturvårdsverket i de delar av Sverigesmiljömål.se som har betydelse för åtgärdsarbetet.

Resurssättning: RUS arbetstid 25 dagar. Behov av redskap: Eventuellt.

Miljömålsdagarna

Tillsammans med Länsstyrelsen Västra Götaland och Naturvårdsverket med flera (medarrangörer) vara arrangör av miljömålsdagarna i Borås 24-25 september med tema *Miljömålsdagarna 2025 – Mod och ledarskap för en hållbar utveckling*. Målgrupp som tidigare är statliga myndigheter, kommuner och även näringslivet. Denna gång genomförs miljömålsdagarna tillsammans med två andra konferenser som pågår parallellt och där vissa sessioner är gemensamma. Vid miljömålsdagarna kunna meddela hur detta arrangemang kommer att genomföras framåt. Komma överens med Naturvårdsverket om detta.

Resurssättning: RUS arbetstid 9 dagar. Behov av redskap: Eventuellt underskott vid behov.

Kommunikation och organisation

Mål 2025

- RUS är ett ändamålsenligt väl fungerande samverkansorgan för det regionala och lokala miljömålsarbetet. Översyn av RUS stöd 2025 och analys utifrån framtagna budskap ger underlag för förbättringar.
- RUS kommunicerar sin verksamhet till olika målgrupper enligt kommunikationsstrategin. Vägledning förvaltas, sprids och används.

Aktiviteter 2025

Summa resurssättning organisation och övrigt: RUS arbetstid 179 dagar. Behov av reda pengar: Ja, se budget.

Nobelmötet, PRIO

I december anordna det årliga mötet för länsstyrelsernas miljömåls-samordnare och deras chefer.

Resurssättning: RUS arbetstid 35 dagar. Behov av reda pengar: Ja.

Länsstyrelse- och myndighetsdialog, PRIO

Ha löpande dialog med länsrådsutskott för miljö och energi (ingå i utvidgade gruppen runt utskottet), Miljönätverket, miljömålsuppdragets chefer (två möten per termin), berörda chefsnätverk, LEKS, klimat-anpassningsnätverket, miljöledningsnätverket med flera. Ha löpande dialog med nationella myndigheter särskilt Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten.

Resurssättning: RUS arbetstid 17 dagar. Behov av reda pengar: Nej.

RUS styr- och arbetsgrupp samt administration regionala miljömålsmedel, PRIO

Genomföra möten och annat löpande arbete i RUS styr- och arbetsgrupp. Bidra i administrationen kring hanteringen av länsstyrelsernas regionala miljömålsmedel. Uppdatera tidigare framtagna målmatris. För organisationsutveckling, se egen aktivitet.

Resurssättning: RUS arbetstid 96 dagar. Behov av reda pengar: Eventuella möteskostnader.

Kommunikationsarbete, PRIO

Sköta löpande kommunikationsbehov, RUS webbplats, samarbetsytor och nyhetsbrev och vid behov förbättra. Utifrån vad tiden medger utveckla det kommunikationsstrategiska arbetet för RUS verksamheter och samverkan med andra kommunikatörer på länsstyrelserna och Naturvårdsverket. Vid behov revidera kommunikationsstrategin för RUS enligt årlig rutin.

Resurssättning: RUS arbetstid 16 dagar. Behov av reda pengar minst: Eventuellt.

Översyn av hur RUS stöd till det regionala miljömålsarbetet kan stärkas framåt, PRIO

Genomföra en enklare översyn av hur arbetet med RUS stöd till det regionala miljömålsuppdraget kan stärkas, utvecklas och förbättras framåt och möta efterfrågade behov. Inbegripa en behovsinventering. Resultat och förslag kan sedan arbetas in i RUS verksamhetsplan 2026 och andra styrdokument. I översynen används bland annat de sju budskapen och enkäten om RUS vägledning från 2024 som underlag. Eget PM för översynens upplägg läggs fast.

Resurssättning: RUS arbetstid 15 dagar. Behov av reda pengar minst: Nej.

Budget 2025

Löner, resor m.m. RUS	3 900 000 kr	Avser främst RUS arbetsgrupps löner och resor. Planerad arbetstid är ca 3,4 tjänster (ca 744 dagar). Vid beräkning bedöms dock att något mer medel kan komma att behövas till denna budgetpost. Möjligheter till annan finansiering undersöks. Om sådan inte finns kan vissa insatser i VP behövas minska något.
Arrangemang	200 000 kr	Nobelmötet för miljömålssamordnarna och chefer, medfinansiering av miljömålsdagarna vid underskott, eventuellt annat.
Projekt/insatser, övrigt	400 000 kr	<ul style="list-style-type: none"> - Förstudie ÅW 2.0: (220 h) 138 600 kr - Projekt Beredskap för hållbar livsmedelsproduktion: 102 300. - Konsumtion/cirkulär ekonomi (resurs 140 h): 80 000 kr - Hälsöfrämjande (extra resurs): 40 000 kr - Övrigt 39 100 kr (fördelas under året, behov finns i flera aktivitetsposter). <p>För aktiviteter som sker tillsammans med LEKS betalar de i en del gemensamma kostnader.</p>
Summa:	4 500 000	Naturvårdsverkets medelstilldelning 2025 är 6,0 miljoner kr till regionala miljömålsmedel. Av dessa går 4,5 miljoner kr till RUS och 1,5 miljoner kr till alla länsstyrelser via nyckel. Under året sker förfrågan om omfördelning för att använda medlen så optimalt som möjligt.

Länsstyrelserna

www.lansstyrelsen.se